

Al sinds 1277 beschermen dijken de Alblasserwaard. Rond 1366 werd een ringdijk om de Alblasserwaard gelegd. De dijken waren daartoe opgedeeld in dijkvakken. Vanaf 't jaar 1671 werden dijkpalen geplaatst. Dijkpalen waren van hout, ijzer of steen. Ze hebben dezelfde functie als hectometerpaaltjes. De dijkvakken herkende men aan de nummers op de palen. Met behulp daarvan kon men snel de plek vinden.(BL)

Dijkpaol 41 bij 't Baggermeseum

Onderleest vroeg êên van de kelegao's in 't Baggermeseum of we belangstelling hadde voor 'n dijkpaol. Die zouwe we een pleksie kenne geve in de tuin van 't meseum. Uit naevraeg bleek dà we zô 'n dijkpaol wel konne plaetse. De man die d'n dijkpaol in z'n tuintjie hà legge, mos t'r vanaf.

Zô'n paol weeg zô 'n bietjie om en naebij de 150 kilo. In de tuin van 't Baggermeseum hebbe we een stuksie teluu gemaakt. Daer zou die paol wel bij kenne staon. Met hullep van 'n relaosie kon d'n dijkpaol opgelaoje worre deur iemand met 'n klaain vrachwaogentjie met 'n kraontjie. Op 'n ochend wier dijkpaol nommer 41 op z'n nieuwe plek gezet, in de meseumtuin. Kom maor is kijke.

Wat is 'n dijkpaol aailijk?

We wisse wel van 't bestaon van dijkpaole en zô 'n bietjie d'n betekenis d'rvan, maor we hebbe 't eve naegeploze. Vanaf 't jaer 1671 wiere dijkpaole geplaetst. De afstand tusse twêê dijkpaole was 50 roede. Nou hà je vroeger in ons land verschaaijene maniere van mete. In Zuid-Holland was 50 roede naer de huidige maetstaove 197,80 meter. In de Franse tijd hadde we koning Lodewijk Napoleon, de broer van Nappie zellef, en hij was de man die 't metrische stelsel invoerde. Laeter, in 't jaer 1869, wier 't metrieke stelsel bij wet vastgesteld.

't Nut van dijkpaole

In d'n 14e êeuw wier d'n Alblasserwaerd grôôtendêêls bedijkt. Aan de westkant hà je de Maotenaose Schaaikaoui en aan d'n ôôstkant d'n Diefdijk, zô 'n bietjie de grens met de Vijfherelande. Aan de noordkant hà je de Lekdijk en aan de zuidkant d'n dijk langs de Maarewede. De dijke wiere aagelijk nie zôê aareg goed onderhouwe. D'r gong nogal is wà mis, en dan was t'r weer is 'n overstrôdming omdat d'n dijk deurbrak. Zôêdoende gonge ze onderhoudsplichtiges aanwijze die d'n dijk mosse onderhouwe. Om aan te geve voor wellek stuk iemand plichtig was, wiere d'r dijkvakken aangegeve deur 't plaetse van dijkpaole.

Hoe 't aallemael begon

In d'n 13e eeuw besting d'n Alblasserwaerd nò nie. Ze noemde 't toe 'het Land tusse Leck en Maarewede'. Pas vanaf 1383 schreve ze over d'n Alblasserwaerd. Vóór die tijd wazze 't veule Heerlijkheeje en de aagenaere d'r van deeje waainig of niks aan de waoterhuishouwing. Graef Floris de Vijfde riep aal die baosies bij mekaor en d'r wier d'r êêntjie dijkgraef gemaakt. Om mekaor in de gaote te houwe, wier d'r 'n kelezie van dertien man benoemd, de zôêgenaomde 'heemraden', op z'n Slierechs gezeed: heemraede of heemraeje.

Zijn d'r nog dijkpaole?

Sommige zijn 'r nog wel te vinge langs d'n dijk. Je mò wel hêêl goed kijke, d'n dijk langs fietse en af en toe een endjie lôôpe, dan heb ie de mêêste kans. De dijkpaole hebbe gêên funcsie meer, en daerom zijn de mêêste in de lôôp van de tijd verdwene.

Voor paol staon

Dien bovestaonde uidrukking is hêêl wat anders. Die komp van de schandpaol of de gêêselpaol. Je sting zôêgezed voor schut as ie aan de schandpaol sting.

Zeun van Sjorse.